

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XX. évfolyam, 102. szám

2017/2.

Hit és alázat

Idézet Dicső László köszöntőjéből:

„Alsómocsolád a Falufejlesztési Társaság zárandókhelye. Jól emlékszem az 1990-es évekre, amikor Kemény Bertalanhoz jártunk képzésre. Akkor Berci azt mondta: mi vagyunk településfejlesztő animátorok. Sok mindent tanultunk tőle. Mindegyiket fontosnak gondoltuk, de legfontosabbnak a hitet tarthatjuk. Nem csak az ő hitét éreztük erősnek, hanem mindannyiunkét, akik oda jártunk és erősítettük egymást. Fontos volt tudni, hogy egyedül nem csak én vagyok örült, hanem rajtam kívül vannak még olyanok, akik tenni akarnak és tudnak is tenni. Ezt a hitet szeretném átadni nektek, és ezt a hitet szeretném, hogy továbbvigyétek a saját településeinken, a saját embereiteknek, a saját lakosaitoknak, a saját ismerőseiteknek, merthogy hit nélkül nem tudunk előre menni. Hit kell hozzá és összefogás. Ha ez a kettő megvan, akkor azt gondolom, hogy a magyar vidéknek van jövője.”

Idézet Fáy Dániel köszöntőjéből:

„Nem malterrel kell fejleszteni a vidéket, hanem azokkal a gondolatokkal, együttműködésekkel, rendezvényekkel, programokkal, melyek a helyi lakosságot foglalkoztatják. Gratulálok azoknak, akik ezen ügyködnek: hittel, jókedvvel és alázattal. A falugondnok, a vidékfejlesztő tiszteli azt a környezetet – és alázattal viseltetik iránta –, melyet jobbra akar tenni. Ezt az alázatot nagyon hosszú idő megtanulni.”

(Elhangzott Alsómocsoládon, a Kemény Bertalan-díj átadóján)

Kányádi Sándor: Kicsi faluból való vers

*Nagyváros, nagyváros,
hol az út is járda,
ott szeretnék járni
én is iskolába.*

*Villamossal mennék,
mikor eső esne,
cipőt sem pucolnék
minden áldott este.*

*Ellaknék én benned,
nagyváros, nagyváros,
mert a mi kis falunk
sokszor bizony sáros.*

*De van egy hű kutyám
s két kicsi bárányom,
búsulnék, ha tőlük
el kellene válnom.*

*Talán még sírnék is,
ha senki sem látja;
s ki járna helyettem
a mi iskolánkba?*

*Nagyváros, nagyváros,
ne csábíts te engem,
maradok holtomig,
itt, ahol születtem!*

Fotó: Nagy Gábor

Előadás az alsómocsoládi díjátadó ünnepségen

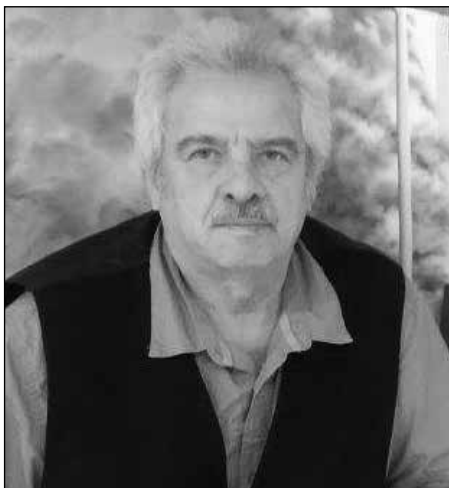
Szanticska csodás hely

Alsómocsoládon zajlott le 2017. március 3-án a Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjak átadása, ahol a Szanticskán élő falufejlesztő, Pál István is szólt az egybegyűltekhöz. Az alábbiakban beszédének szerkesztett változatát közöljük.

Ha harminc évre visszatekinünk, hosszú az út Makótól Jeruzsálemig, és van közte egy állomás, Szanticska. De honnan is van bennem az a hit, ami elindított ezen az úton? Azzal, hogy a drága jó makói nagyapám kivitt a szőlőbe, vagy sövénykerítést építeni, vagy a vályogvetéshez, megtanította a népi mestersegek alapjait és belém plántálta azt a hitet, hogy az igazi élet tulajdonképpen a faluban van. Tehát az én utam Makón kezdődött.

Aztán 1987. február 28-án teljesen véletlenül elkerültem Magyarország legkisebb településére, Szanticskára. Ennek 2017. február 28-án volt 30 éve. Egy magamfajta vitéznek a hátam mögött hagyott időszak pont elég alapot ad egy három évtizedes projekt lezárására. Köszönet jár azoknak az ősöknek, akik 700 éven keresztül megőrizték a falut, még ha sokan el is feledkeznek róluk, holott ha ők nincsenek, hiába dolgozunk mi bármilyen jól.

A 120 lelket számláló Szanticska Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található. Ruszinok és tótok lakják, évszázadok óta itt élnek a maguk egyszerű életét. A falu sajátos arculatát az 1910-től felgyorsuló folyamatokban nyerte el. Mára erősen elöregedett és csökkent a lakosság. Sorolhatnám az okokat: a kassai járáshoz tartoztunk, volt bizonyos elvándorlás, a fiatalok új munkahelyekre távoztak, hibásak (vagy hibásnak mondtak) voltak a településfejlesztési koncepciók az 1960-as években. Bárhogyan is történt, amikor én odakerültem, a faluban már csak nyolcan éltek. Hét idős néni és egy öreg úr, pontosabban egy betyár huncut macsó, aki ott vert át, ahol tudott. Út, víz, kábel tv, telefon, bolt, kocsmák, művelődési ház: ezek hiányként említhetők, de nem biztos, hogy az élet nélkülözhetetlen részei, noha jó, ha vannak. Helyettük csendes és gyönyörű a környezet. (Szanticska neve egyébként Szent István nevéből eredeztethető.)

Néhány városi emberrel és a családdal 1987 és 1989 között elkezdtünk egy spontán falumentést. Megvolt a lelkesedésünk és a hitünk, amiről az elején beszéltem, de hiányzott az a fajta szakmai tudás, ami ahhoz kellett, hogy megfelelő formát találjunk az elképzeléseinkhez. Nagy Julival, Kemény Bercivel, Köles Sanyival és másokkal kezdtük el az alapötletek kidolgozását. Egymásra voltunk utalva, sokszor éjszakába nyúló vitákat folytattunk, kiveséztük egymás ötleteit. Tulajdonképpen 1992 és 2002 között alakult ki a komplex falufejlesztési program, aminek öt eleme volt:

1. élettér program
2. munkahely
3. állattenyésztés
4. növénytermesztés
5. falusi turizmus, sport és kultúra

Ha jobban belegondolunk, a mi ősünk is úgy alakították ki a maguk életterét, hogy azon a helyen volt a munkahelyük. Mi is ezt tartottuk legfőbb célunknak. Munkahely-programunk ezen az alapon valósult meg, és tökéletesen működött. Amikor hárman laktunk a faluban, az alkalmazottak száma 10-12 fő volt, vagyis a falu lakosságának többszörösét vontuk be a munkákba. (Az itt élők átlagéletkora 40 év alatt volt.) Ki alakult egy új modell, amit a kistalpak továbbélésének egyik lehetőségeként

vagy lehetséges módjaként emlegettek. Nálunk bevált, miközben ezenkívül számos ehhez hasonló jó szándékkal és jó programmal találkoztunk.

Szanticska csendes falu, évszázadokon keresztül 120 ember lakta. Azt kell mondjuk, hogy az ott élők és az oda látogatók számának ma sem szabad meghaladnia a történelmi lélekszámot. Ennek megértésében nagyon sokat segítettek azok a fiatalok, akik 24 szakdolgozatot, diplomamunkát és egyebeket készítettek erről a témáról. Megtalálták a magyarázatot arra, mennyit bír el a falu. A völgyben azért épült 20 ház, azért lakott a 20 házban 120 ember, mert ennél többet nem tudott eltartani a környezetük. Ezt nekünk is tiszteletben kell tartanunk.

Programunkat 1992-ben Európai Falufelújítási Díjjal jutalmazták. Márpedig az első 15 évben egyetlen fillér állami támogatást nem kaptunk. Nem kell hangsúlyoznom, mit jelentett ez a függetlenség szempontjából. Az sem utolsó szempont, hogy képesek voltunk kitermelni a működéshez szükséges tőkét. Később eljött az az idő is, amikor a hatóságok azon versenyeztek, melyikük tud nagyobbat rugni belénk, de ezzel inkább nem foglalkoznék. Sokkal fontosabb az a tény, hogy a kistelepülés a teljes beruházásokat tekintve is önfenntartóvá vált.

Tizenöt év tapasztalatai alapján elmondtam, hogy a csendes faluval és a 120 főt meg nem haladó vendéglétszámmal a Cserehát kistérségének domináns szereplőjévé váltunk. Jelmondatunk: „Szanticska csodás hely, de jó, hogy létezel örömmel, jókedvvel, békével.”

Eltelt 30 év meg három nap, ezért gyakorlatilag a magam részéről a Szanticska-programot lezártam tekintem. Visszaírtuk a falut a térképre, rengeteg tanulsággal, sok-sok élménnyel. Szép, rendes, lakható település lett a halálra ítélt helységeiből. Köszönettel tartozom a családomnak, mert ők nagyon megszenvedték a közelmúltat, főleg a két fiam, meg a harmadik is, aki már oda született. (Remélem, hogy rövidesen jön a többi áldás!) Előttük a jövő, öbennük bízunk. És abban is, hogy lesz erejük tovább vinni a mi örökségünket.

Átadták a Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjakat

Elismerés önzetlen szolgálatért

A Falufejlesztési Társaság 2008 márciusában, Kemény Bertalan, a Falufejlesztési Társaság megalapítója és a falugondnoki szolgálat megálmodója és megvalósítója emlékének megőrzése érdekében Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjat alapított.

Kemény Bertalan szelíd és következetes falufejlesztő volt, aki aktívan támogatta a lokális közösségek, emberi kapcsolatok építését. A róla elnevezett díj alapításának célja, hogy erkölcsi elismerése legyen mindazoknak, országhatáron belül, illetve a Kárpát-medence területén, akik falugondnoki feladatukat legalább 5 éve, kiemelkedő színvonalon, a munkaidő korlátait nem ismerve végzik. Akik szakmai tudásuk legjavát nyújtva, mindig lelkiismeretesen, nagy türelemmel, együttérzéssel és odaadóan szolgálják településüket.

A díj erkölcsi elismerése továbbá azoknak a vidékfejlesztő szakembereknek, közösségfejlesztőknek is, akik szűkebb környezetükben, vagy országos szinten elkötelezetten tevékenykednek a centrum és a periféria közötti hídépítésben, akik munkájukban a kapcsolatteremtést, az értelmes dialógust tekintik legfontosabb eszközüknek a szakértők és a helyi lakosság közötti párbeszédben, az elmélet és gyakorlat között. A díj pénzjutalommal nem jár, de a kitüntetettek egy díszes oklevél mellett átvehetik Simorka Sándor szobrászművész bronzplakett alkotását.

A díjbizottság 2016. január 21-én egyhangú szavazással megalapította a Kemény Bertalan Emléklapot olyan felterjesztett személyek méltó elismerésére, akik hosszú ideje végzik a falu és tanyagondnoki szolgálatukat.

sokat jelent a lakosság részére. Szakmai munkája mellett kiemelkedően aktív közösségi munkát is végez. Rendezvények rendszeres és aktív résztvevője, a magánszemélyek és a civil szervezetek bármikor számíthatnak a segítségére, legyen az hétköznapi, hétvége vagy akár ünnepnap. A rendezvényeket önzetlenül nemcsak a munkájával, de felajánlásaival is támogatja. A Faluvédő és Szépítő Egyesület alapító tagja, már 20 éve segíti munkájukat. Turcsán István polgárőrként is helytáll, évekig volt helyettes, másfél éve pedig a Csemői Polgárőrség vezetője. Tagja a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete elnökségének és szakmai tapasztalatával segíti fejleszteni annak munkáját. Turcsán István munkájával kivívta mind Csemő lakóinak, mind az egyesület tagjainak megbecsülését. Tapasztalatait a fiatal tanyagondnokok képzése során az ország több településén megosztotta már kollégáival, ami a hivatás iránti hűségét is bizonyítja.

A Falufejlesztési Társaság Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjat adományozott CSÖRSZÉ ZELENAK KATALINNAK, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete ügyvezetőjének:

Csőrsz Zelenák Katalinnak fontos szerepe volt a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének 1997. évi megalakulásában, amely mára változatos programokat (falugondnoki- és szakmai találkozók, bűn- és baleset-megelőzési fórumok,

vérnyomásmérő szűrőprogramok, családi napok, színházlátogatások, látóutak), és sokszínű továbbképzéseket szervező egyesületté fejlődött. Az egyesület „motorjaként” elvévülhetetlen érdemeket szerzett a falvak és tanyák térségei, valamint az ott élők hátrányos helyzetének javításában. Részt vett a falugondnoki alapképzés oktatási programjának kidolgozásában, és kezdetektől végzi annak megvalósítását. Szakmai vezetésével számos hazai és uniós pályázati program valósult meg, amelyekbe mindig bevonta a falu- és tanyagondnokokat. Folyamatosan képviseli a Berci bácsi által felállított alapelveket, védve a sebezhető vidéki, falusi és tanyasi értékrendet. Szerkeszti a kétévenként megjelenő Falugondnoki Kalendáriumot, és a kéthavonta megjelenő Falugondnoki Hírlevelet. 2010-ben szervező munkájának eredményeként a Vajdaságban is elindult az első falugondnoki szolgálat. Aktivitása és munkabírása nem ismer lehetetlent. Igazi közösségfejlesztő, népművelő. Az emberi kapcsolatépítés minden eszközét felhasználja ahhoz, hogy a találkozások ne csupán szakmai értekezések, hanem valódi, baráti találkozások legyenek. Ő az, aki szívén viseli a falu- és tanyagondnokok sorsát. Ő az, aki példamutatónan elkötelezettje a vidékfejlesztésnek.

A Falufejlesztési Társaság Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjat adományozott TURCSÁN ISTVÁNNAK, Csemő tanyagondnokának:

Turcsán István 2003 óta látja el a tanyagondnoki feladatokat – panasz nélkül, ami egyet jelent a külterületi lakosság elégedettségével. Évekig egyedül nyújtotta a szolgáltatást a külterületen élők számára. A kezdeti időkben egyáltalán nem volt könnyű a munkája: egymaga volt a tanyavilágban

élők segítője, az önkormányzat anyagbeszerzője, apróbb javítások kivitelezője, közmunkások irányítója, községi rendezvények és falufejlesztési beruházások nem nélkülözhető közreműködője. Munkáját a pontosság, személyes hozzáállás, a megbízhatóság, az áldozatkészség, az empátia jellemzi. Nemcsak az idősek, de a nagycsaládosok és szegény sorban élők iránt is kitűnik figyelmesége, a rászoruló felé megnyilvánuló karitatív érzékenysége, szakmai elkötelezettsége. Megbízhatósága, szolgálatkészsége

Az alföldi tanyák villamos energiával történő ellátása Felmérés után tanulmány

2016-ban az Alföld teljes területén (724 településen) tanyafelmérést végeztek a kormányhivatalok munkatársai tanyagondnokok, családsegítők, mezőőrök, valamint rendőrök segítő közreműködésével a Földművelésügyi Minisztérium által meghatározott kérdéssor és útmutató alapján, melynek során több mint 94 ezer tanyát látogattak meg az adatgyűjtők.

A felmérés célja volt, hogy a döntéshozók teljes és friss adatbázist, valamint helyzetképet kapjanak a tanyákról és a tanyai lakosokról. Az adatok felvétele közben GPS-koordináták rögzítésére és fényképek készítésére alkalmas eszközöket használtak. Az adatok feldolgozását a Herman Ottó Intézet végezte el, ezt követően 2016 végére elkészült egy előzetes elő megvalósíthatósági tanulmány. A tanulmány célja bemutatni a villamos energiával nem rendelkező tanyák helyzetét, valamint javaslatokat felvázolni a probléma megoldására. Megállapítható, hogy a felmérés alapján 4779 olyan lakó, és/vagy gazdasági funkciójú tanya van az Alföldön, mely villamos energia ellátással nem rendelkezik, ezek nagy része Csongrád

megyében koncentrálódik, azon belül is kiemelendő a szentesi járás és a mórashalmi járás.

A tanulmány részletesen bemutatja a 4779 tanya természeti, társadalmi, infrastrukturális és gazdasági helyzetét. Röviden, összgezésszerűen az adatlap kérdéseire adott válaszok alapján meg lehet határozni, hogy az adott tanya infrastrukturálisan, valamint gazdasági szempontból milyen helyzetben van. Az összegzést követően a tanyák három csoportba lettek sorolva a következők szerint: kedvező, átlagos, illetve kedvezőtlen helyzetű tanyák.

Általános probléma, hogy az adatlapokat csak részlegesen töltötték ki, így sok tanyánál egy-egy kérdésre nincs adat. Infrastrukturálisan a

legkedvezőbb helyzetben a Kecskemét, Lajosmizse, Kerekegyháza, Szabadszállás környéki tanyák vannak, átlagos helyzetű tanyák leginkább Hajdú-Bihar megyére jellemzőek. Kedvezőtlen helyzetben lévő tanyák koncentráltan Csongrád megye szentesi járásában vannak jelen, illetve az egész Alföld területén elszórtan. A legtöbb gazdálkodó tanya Bács-Kiskun megyében, valamint Csongrád megyében található. Gazdaságilag legkedvezőbb helyzetben a Homokhátság területén fekvő tanyák vannak, azon belül Kecskemétre, valamint az 52-es, és 54-es főút mentén lévő településekre koncentrálódnak. Gazdaságilag kedvezőtlen, valamint átlagos helyzetű tanyákkal rendelkező összefüggő térség nem állapítható meg.

A tanulmány részletesen kitér a hagyományos vezeték hálózat továbbfejlesztésének lehetőségére, valamint egyéb alternatív energia bemutatására, azon belül kiemelten a megújuló energiára, ezzel javaslatokat megfogalmazva Magyarország kormánya számára. A felmérés és az elkészült tanulmány mindezzel megalapozhatja a tanyák villamos energia ellátására vonatkozó jövőbeli fejlesztéseket.

Biróné Marton Judit

Földművelésügyi Minisztérium

Hírek

Képzések

Továbbképzés indult Zombán, a művelődési házban. A Tolna megyei falu- és tanyagondnokok baleset-megelőzésből és elsősegélynyújtásból frissíthetik föl ismereteiket.

A Nógrád megyei Szécsénykén kommunikációs képzés kezdődik április folyamán. Jelentkezni a Nógrád megyei egyesületnél lehet.

Győr-Moson-Sopron megyében Répceszemerén várható egy szenvedélybeteg-segítő képzés, melyre a helyi egyesületnél lehet jelentkezni.

Baranya megyében kommunikációs képzést indítunk. Az érdeklődőket várja a Baranya megyei egyesület.

Új falugondnoki képzést indítunk 2017 májusában a Lakiteleki Népfőiskolán. Az oktatási program szerint a képzés 260 órás, ebből 180 elméleti óra, amit a hallgatóknak bentlakásos formában kell elsajátítaniuk, és 80 óra gyakorlati jellegű óra, melyet a saját településen, a képzés helyszínén és a senior falugondnok településén kell eltölteni.

Tanfolyam segítőknek

Egyesületünk 2017. március 23-án indította a Segítő szakemberek felkészítése szenvedélybetegekkel és azok hozzátartozóival való hatékony munkára című továbbképzését Kecskeméten. A tanfolyam 40 órás és 40 kreditpontos. A képzés célja: Segítő szakemberek felkészítése arra, hogy együtt tudjanak működni szenvedélybetegek és hozzátartozóik (alkohol-, kábítószer-problémával, gyógyszerfüggőséggel, játékszenvedéllyel küszködők) életminőségének javításában, életmódjukkal kapcsolatos ártalomcsökkentésben, kezelésbe vételre való motivációjukban, delegálni tudják őket az ellátórendszerben.

Kirándulás Kishegyesre

2017. május 27-én szombaton kirándulunk a Női Fórum Egyesület meghívására Kishegyesre. Kelebián gyűlünk össze, onnan indulunk. Részvételi díj nincs, de mindenkit kérünk, hogy egy kis meglepetést ajándékba hozzon magával.

Szolgálatok befogadása

Az újonnan létrejövő intézmény, szolgáltatás, ellátotti létszám, intézményi férőhely finanszírozásának feltétele 2015 óta, hogy az adott intézmény/szolgáltatás a működési engedély megszerzése mellett a finanszírozási rendszerbe is befogadást nyerjen.

A falu- és tanyagondnoki szolgálatok befogadására továbbra is – ahogy eddig – az 1993. évi III. törvény 58. § (2f) pontja alapján van lehetőség egyedi méltányosság keretében, ahogy a kiadott emlékeztetőben is szerepel, ez nem változott:

A finanszírozási rendszerbe az alábbiak alapján lehet bekerülni:

- önkormányzati kötelező feladat ellátása esetén (szociális törvény határozza meg),

- kifejezetten annak a szolgáltatásnak/férőhelynek létrehozására, vagy fejlesztésére az Európai Uniótól, Svájc Alapból, Norvég Alapból, vagy hazai

forrásból kiírt pályázat elnyerésénél – ezeket a pályázatok miniszteri közleményben kell közzé tenni,

- miniszter által kiírt, a befogadható kapacitásokról szóló közlemény alapján – szociális portálon (szap.hu; 2017. január 18-án megjelent közlemény)

- egyedi befogadási kérelem alapján, a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével.

Ami újdonság: az egyedi befogadási kérelmek évente két alkalommal, a szociális ágazati portálon megjelenő két időpontig benyújtott kérelmek egyben kerülnek elbírálásra. Ez a két időpont egyelőre még nem jelent meg a portálon.

Aki befogadás iránt érdeklődik, az Horváth-Takács Bernadettnek írhat az EMMI-ben (e-mail: bernadett.horvath-takacs@emmi.gov.hu).

Kiből lehet falugondnok?

A képzés célja a falu- és tanyagondnokok felkészítése a kis-településeken, tanyákon végzendő alapfokú szociális szolgáltató feladatok ellátására; a hivatalokkal, intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartásra; a rászorulóknak megfelelő segítségnyújtásra; emberi kapcsolatok ápolására a település lakosaival, rászorulóival; a hagyományok, az összefogás erősítésére, a közösségi alkalmak megteremtésére.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet szabályozza, hogy falu-, illetve tanyagondnoki munkakörben csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontjában a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi.

A képzésre történő jelentkezés folyamatos. A jelentkezéseket a Szociális és Szociális Képzési Igazgatóság – Képzésszervezési Osztály 1132 Budapest, Visegrádi u. 49.) Képzésre a jelentkezési lap (és a szükséges melléletek) megküldésével a szolgáltatást fenntartónak kell bejelenteni a falugondnoki munkakörben alkalmazott személyt. A képzésre beiskolázást csak az nyerhet, aki kinevezett falugondnoki, tanyagondnoki munkakörben dolgozik főállású közalkalmazottként, vagy az önkormányzattal kötött feladatátvállalási szerződés alapján határozatlan idejű munkaszerződéssel.

További információ:

Bartus István

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Szociális Képzési Igazgatóság – Képzésszervezési Osztály

1132 Budapest, Visegrádi u. 49

E-mail: bartus.istvan@szgyf.gov.hu

Nyugdíjba ment kollégáink mesélnek élményeikről

„Meg sem álltál, kisfiam?”

Hogyan kerültek kapcsolatba a tanyagondnoki szolgálattal? Mi volt számukra a legemlékezetesebb élmény vagy esemény a munkájuk során? Miként töltik majd nyugdíjas éveiket? – ezeket kérdeztük a nemrég nyugállományba vonult kollégáinktól. Ezúton is kívánunk nekik tartalmas és egészségben eltöltött nyugdíjas éveket!

Pósa István, Mezőhegyes:

– Az utolsó munkanapom 2017. szeptember 29-én lesz, tehát még előttem a nyári időszak. Emlékszem a kezdésre is: 2006. január 1-jén léptem szolgálatba. Édesapám vadász volt, tanyán nőttem fel, pontosabban egy erdő közepén. A tanyagondnokság előtt tizenkét évig villanyszámlásként jártam a határt, tehát már akkor

jó kapcsolatot alakítottam ki az emberekkel. Ismertem minden problémájukat. Amikor tanyagondnokot kerestek, én is jelentkeztem. Harminckilenc pályázó közül engem választottak, amit nyilván annak köszönhetek, hogy előzőleg is hasonló munkát végeztem. A tizenkét major létszáma alapján három szolgálat működik Mezőhegyesen. Rajtam kívül még egy kollégám megy nyugdíjba a közeljövőben, így kettőnk helyett vesznek majd fel egy-egy új munkatársat. Addig a helyettesítők látják el a feladatokat.

– Egyik helyen születés, másik helyen haláleset. Öröm és bánat. Mindig tudtam azonosulni az emberek hétköznapijaival. A külterületeken élők többsége kiszolgáltatott helyzetben van, nem képes egyedül bemenni az önkormányzathoz, az orvoshoz, a boltba. Segítségre szorulnak. Annyira megkedveltek, hogy sokan „kisfiuként” kezeltek, ami azt jelenti, hogy befogadtak közéjük. Ez nagyon sokat jelent nekem. Általuk másként látom a világot. Pár éve jégvihar (tornádó) tombolt Mezőhegyesen, rengeteg majori házról levitte a tetőt. A rendőrökkel, a tűzoltókkal éjjel-nappal a helyszínen voltunk, húztuk fel a fóliákat, hogy legyen fedél a fejük fölött.

– Hogyan tovább? Tanyagondnoki feladataim mellett az orvosi ügyelet egyik gépkocsivezetőjeként is dolgoztam. Ezt a munkát megtartom, így nyugdíjasként sem szakadok el azoktól az emberektől, akik egyébként nagyon hiányoznának.

Bakos Ferenc, Nyársapát:

– Én már tavaly nyáron nyugdíjba vonultam, akkor tartottam egy szűkkörű baráti összejevetelt. Most a közgyűlésen az egyesület is elbúcsúztatott. Nyolc évig voltam falugondnok, előtte pedig az önkormányzat égisze

Bárány István lépett a helyemre, látom rajta a lelkesedést, jó választás volt.

– A tanyasiak minden gondolatát ismertem. Ha megkértek, hogy vásároljak be nekik, nem írtak listát, mert mindig azt vettem meg, amire tényleg szükségük volt. Sosem hagytam ki a kenyeret, a tejet, a gyümölcsöt. Sokan még most is felhívnak telefonon, csak azért, hogy hallják a hangomat. Egy néni a ceglédi kórházból keregett, el akarta újságolni, mi történt vele. Megkönnyebült, amikor letette a készüléket. Látja, ez is a munkánk része, szép ajándék az élettől. Bízom benne, hogy sokáig szolgálhatják még falugondnokok a nyársapátiakat, egyre inkább nélkülözhetetlenek.

– Világéletemben örökmozgó voltam. Hajdanán lakatosként, vízvezeték-szerelőként dolgoztam, ilyen munkákat most is elvégzek a baráti körömben. Bár Nagykőrösön lakom, gyakran „kiszaladok” Nyársapátra, hiszen itt él a legtöbb ismerősöm. Hosszú volt a tél, nagyon vártam már a tavaszt, hogy a kertet művelhessem. Szívesen főzök rendezvényeken, már van pár meghívásom a nyári szezonra.

Vörös Tibor, Csongrád:

– Egy hónap híján tíz évig szolgáltam az embereket tanyagondnokként, 2007. április 1-jén kezdtem ezt a tevékenységet. Csongrádon több mint 1700 tanya van, négy körzetet látnak el a kollégák. Az első két szolgálatot 2007-ben, a második kettőt 2008-ban indítottuk. Korábban is hasonló munkát végeztem a szociális alapellátási központban,

gyerekeket szállítottam, ebédet hordtam. Az évek során az intézményt kétszer működtette az önkormányzat, most egy kistérségi társulás a fenntartója.

– Dinnyés Gábor lett az utódom. Szívesen adok neki tanácsot, de igazából nem szorul rá, hiszen az édesapja

is tanyagondnok egy másik körzetben. Gondolom, családon belül szóba hozzák a munkájukat, és ha szükséges, közösen megoldják a nehezebb helyzeteket. Én most az egyéves unokámmal vagyok elfoglalva, igyekszem minél többet lenni vele. Mivel a gyerekeim Szege-den élnek, sokat járunk hozzájuk. A maradék időmben igyekszem a ház körüli teendőkkel foglalatostkodni. Tanult szakmám karosszérialakatos, húsz évig egy autószer-
vizben dolgoztam, és hét évet lehúztam Németor-számban is. Most már legfeljebb csak saját kedvtelésem-re barkácsolgatok.

– Rengeteg élmény ért a tíz év alatt. Mindenhol sze-retettel vártak. Amikor meglátták az autómat, már jöttek is elém. Ha nem álltam meg azon a tanyán, ahol ép-

pen nem volt dolgom, azt nem vették jó néven. Egy idős néni rám is csörgött telefonon: „Kisfiam, meg sem áll-tál, pedig már melegítem a kávédat!” Kisfiamnak hívtak meg Tibi bácsinak. Találkoztam megrázó helyzetekkel is. Gyanús volt a csend azon a tanyán, ahol egy fiatal-embert találtam holtan. Felakasztotta magát. Előző nap még kedélyesen elbeszélgettünk, semmi jelét nem lát-tam annak, hogy valami nyomja a szívét. Cselekednem kellett, hívtam a mentőt, a rendőrséget, de az hosszú időbe telt, mire feldolgoztam a történeteket. Bizony, nem csak fizikailag és szellemileg, hanem lelkileg is teljes embert kíván a mi szolgálatunk. Már most érzem, hogy hiányozni fog.

Borzák Tibor

Ezután is a tanyán élőket szolgálja

Farkas Márta, Cegléd

Többször jártam vele a ceglédi tanyavilágot. Farkas Márta minden fát és bokrot ismer. Amit tanyagondnok-ként csinált, azt a szó nemes értelmében nevezhetjük missziónak. Felemelte az elesetteket, vigaszt nyújtott a betegeknek, támogatta a hátrányos helyzetű csalá-dokat, sőt nem egyszer az is előfordult, hogy segített az embereknek a városba való beköltözésükben. A külterületeken élők úgy várták őt minden nap, mint a saját családtagjukat. Márta a lustábbakat is képes volt meggyőzni: ha már van egy kis földjük a tanya körül, azt művelve és jószágot tartva önellátók lehetnek.

Farkas Márta 1990-től 2006-ig Cegléd önkormányza-ti képviselőjeként és a szociális bizottság tagjaként is a világvégi tanyák lakóival foglalkozott. Felkészültsé-gét a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskola kara szociális munkás szakán alapozta meg, de nagyon sok eszmei és érzelmi tapasztalatot hozott hazulról is. Szinte törvényszerű volt, hogy rátalált a Magyar Máltai Szeretetszolgálatra, melynek egy idő-ben a ceglédi csoportját is vezette, most tőlük is elkö-szönt. Az első tanyagondnoki szolgálatot 2005-ben, a másodikat 2007-ben hívta életre. Valamennyi feladatát mindig fáradtságot nem kímélve végezte. Nem lehetett más fontosabb számára, mint a tanyasiak helyzeté-nek és életminőségének javítása. Ezt mások is ész-revették: munkája elismeréseként 2016-ban Kemény Bertalan-díjat kapott. Márta most csak „papíron” lett nyugdíjas, megállni nem tud és nem is akar. Továbbra is a tanyasi embereket kívánja szolgálni. A katolikus karitászs égisze alatt idősek ellátásáról gondoskodik, húsvétig tizenhat helyre visz élelmiszer-csomagot. Nyáron a tanyán élő gyerekek táboroztatásával foglal-kozik majd. Senior falugondnokként a a falugondnoki alapképzésen részt vevők gyakorlati napjait irányítja több éve. Feladatvállalásaira kivétel nélkül minden al-
kalommal lehet számítani.

A tanyagondnok – ez a címe Gyöngyössy Bence és Kabay Barna 2015-ben bemutatott dokumentumfilmjé-

Fotó: Ujvári Sándor

nek, melynek főszereplője Farkas Márta. Emberközel-be hozza a szolgálatot, a bemutatott sorsokból pedig kiérződik a föld szeretete. A tőlük kapott üzenet arról is szól, hogy miként lehet értelmes életet élni a gyökér-telenné vált világban. A befogadás, a jelenlét, a kísé-rés mellett a hit sem elhanyagolható a tanyagondnoki szolgálatot ellátó embereknél.

(b. t.)

Ha nem jön ki a mama...

János lakásában mínusz hat fokot mutatott a hőmérő, Lászlónál befagyott a lavór, Erzsébet pedig három pulóvert is magára vett. Megérezték a rekordhideget a bácsi tanyavilágban élők: hamarabb elfogy a fa, félő, hogy befagy a kút, és még a nap is kevesebbet süt télen. A petőfiszállási tanyagondoknak is sokkal jobban kell figyelnie a külterületen élő idősekre, szerdán például majdnem rátörte valakire az ajtót, akinél nem füstölt a kémény, és nem válaszolt a hívásaira.

– Fa?

– Fel van darabolva, de hosszúak, nehéz őket berakni.

– Na, majd később benézek, és vágok kisebbeket!

– Már be van rakva, viszont ásványvíz kellene.

A beszélgetés a 70 éves Erzsébet és Süveges Sándor tanyagondnok között zajlott a Bács-Kiskun megyei tanyavilágban. Süveges éppen a szokásos ebédet hozta Erzsébetnek, aki manapság nagyon ki sem mozdul a fűtött szobából. „Pár éve már biztos nem volt ilyen hideg, mínusz húsz fok is volt! Semmit sem tudtam csinálni, tízszer is meg kellett raknom a kályhát!” – mondta Erzsébet. Így inkább bent marad a lakásban, keresztretjévényt fejt, és reméli, hogy közben nem fagy be a kút az udvaron.

Az ország legkiterjedtebb tanyavilága a Duna-Tisza közében található, és még ezek közül is kiemelkedik Petőfiszállás a maga 400 lakott tanyájával. Az 1600 fős település lakosságának 75 százaléka külterületen él, van, aki kilenc kilométerre a település központjától. Megnéztük, hogyan küzd meg a falu a harminc éve nem látott januári hideggel, mit tesz a tanyagondnok, ha nem indul reggel az autójával, a nyugdíjas férfi, ha reggelre befagy a lavór, és mi történik akkor, ha valakinek a nagyszobájában mínusz hat fokot mutat a hőmérő.

Petőfiszállás – bár a mérete nem indokolná – saját szociális szolgáltató központtal rendelkezik, amely két másik települést is ellát. Van helyben családgondozó szolgálat, szociális étkeztető és a tanyagondnokság. Nagy szükség van rájuk, a település körül ugyanis 89 olyan család él, akik vagy szociálisan rászorultak, vagy olyan idős emberek, akiknek már nincs vagy nagyon messze élnek a családtagjaik.

A tanyavilág miatt a télre külön is felkészülnek a faluban. Szász János polgármester szerint a település 200 kilométer hosszú földutait hat géppel tartják járhatóan, hogy egy tanya se záródjon el a külvilágtól, a helyi boltokkal pedig külön megállapodást kö-

töttek, hogy hétvégén is legyen elegendő élelmiszer, ha valakinek sürgősen szüksége lenne rá. A fűteni való fával hasonló a helyzet, az államtól kapott szociális tűzifát az önkormányzat kiegészíti, hogy a főleg kályhás fűtéssel rendelkező rászorultaknak mindig legyen mivel fűteniük.

Az olyan extrém hideg napokon, mint a múlt hétvége, pedig minden egyes tanyasi családdal napi szinten tartják a kapcsolatot. „A hirtelen jött hideg nem csak az ellátásban okoz problémát, hanem felnagyíthatja az egészségügyi problémákat is” – mondta Kiss Katalin, a Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője. Megviseli az időseket, akik többet panaszkodnak, rossz lesz a közérzetük. Ezért amelyik házban nincs telefon, oda ki is mennek, még hétvégén is. Ez mind a tanyagondnokok feladata.

Süveges Sándor három éve tanyagondnok Petőfiszálláson, és saját elmondása szerint imádja a munkáját. A falubelieket régről ismeri, maga is tanyán él, egyébiránt pedig 11 éve ő a falu Mikulása is. Harmadmagával ő felel azért, hogy a tanyán élő gyerekek reggel bejussanak az iskolába, azok, akiknek orvoshoz kell menniük, eljussanak a rendelőbe, a szociális étel kijusson azokhoz, akik megrendelik, egyebek mellett pedig fát hasogat, egyeseknek be is vásárol.

A nagy hideg miatt neki is megszorozódtak a feladatai. A napja általában azzal indul, hogy az iskolás korú gyerekeket összeszedi a tanyán, és fél 8-re beviszi őket a helyi általános iskolába. Most azonban még azok is az ő segítségét kérték, akiknek a gyereke általában gyalog indul a tanyáról az iskolabusz megállójába, mert túl hideg van ahhoz, hogy a gyerek hajnalban a földúton sétáljon, vagy éppen azért, mert szétfagyott a kocsija, így a szülők sem tudták bevinni őket az iskolába.

Sándor céges terepjárójára viszont lehet számítani. Igaz, vele is esett már meg télen, hogy a saját kocsija nem indult. Ekkor általában átül a benzinesből a dízelesbe, de volt már, hogy egyik sem indult be a mínuszokban. Akkor robogóval ment munkába.

Süveges Sándor minden munkanap fordul egyet az ételhordókkal

A január 8-ai hétvégén egy szétfagyott csapot kellett felolvasztania, és egy hirtelen rosszul levő kislányt kórházba vinnie. Félő volt ugyanis, hogy a mentő nem talál ki időben a tanyára, ezért őt hívták.

A területéhez tartozó idősekre azonban minden nap figyelnie kell. Az ebédet általában délelőtt 11-től kezdi kiszállítani, átlagban 5-6 embert keres fel ilyenkor, akikkel röviden el is beszélget. Így jutott el kedd délben Erzsébethez is. Miután letisztázta a fa-kérdést, és felírta, hogy másnap ásványvizet kell hoznia az idős nőnek a boltból, továbbindult.

Boda László párszáz méterrel odébb lakik, az erdő szélén, egy egy-szobás kis házban. Nála már az elő-szobában látszik, mekkora hideg volt az éjszaka: a törlőkendője ugyanis szó szerint belefagyott a lavórba. „Majd felenged” – legyintett rá. Nem zavartatja magát, még a faluba is be szokott menni a bundakabátjában, pedig már 81 éves. Amúgy egy elemes rádiót hallgat, a házában ugyanis nincs áram.

Ugyanebben a helyzetben van S. Tóth Antalné is. Ő egy távolabbi tanyán lakik, a szolgáltatónak pedig egyszerűen nem éri meg addig elvezetni az áramot. Önkormányzati támogatásból ugyan felszereltek egy napelemet a háza tetejére, ilyenkor télen azonban közel sem süt annyit a nap, hogy elég áramot termeljen. „Be kell osztani a tévézést” – mondta nevetve. Volt, hogy a műsor közben ment el az áram, de legalább a világítás működni szokott. Süveges Sándorék hoztak neki egy akkumulátort is, amit hetente újratöltenek, az tovább bírja.

A tanyagondnok vagy 12 tanyát felkeresett kedden napközben. Mind a 12-be ebédet vitt, ez aznap zöldségleves volt, tökfőzelék és sertéspörkölt. Az önkormányzat szociális konyháján főzték. Volt, ahol csak kicserélte a tegnapi, üres ételhordót a telire, máshol megállt beszélgetni a háziakkal, vagy éppen gyorsan hasogatott nekik néhány fát.

Azt, hogy nagyon hideg van, szinte mindannyian felemlgették. Jutkán három pulóver volt, és még a kutya-házba is extra szalmát rakott be. Erzsébetnél olyan gyorsan fogyott a fa, hogy a vegyes tüzelésű házát már

Boda Lászlónál befagyott a lavór, a kályha azonban felfűti a szobát

átállította gázfogyasztásra, pedig az drágább. A víz meg elfagyott, a szomszédból kellett hozni.

Van olyan tanya, ahol Sándor ugyan napi szinten megfordul az ebéd miatt, a lakója azonban soha, egyszer sem invitálta be a házába. „Az ételt mindig az ablakba kell rakni, különben nem nyúl hozzá” – mesélte a tanyagondnok. Kezdő korában ezt még nem tudta, és csak harmadnapra tűnt fel neki, hogy az étel nem fogy. Végül kifaggatta az elődjét, ő mesélt neki a furcsa szokásról. Miközben távolodtunk a háztól, hátrafordulva látszott, ahogy az ablakba rakott ételhordóért egyszer csak kinyúlt egy kéz és bevette.

A tanyagondnok szerint fontos, hogy ismerjék a tanyán élők szokásait, a dolguk ugyanis éppen az, hogy észrevegyék, ha valami nincs rendben. „Ez a mama mindig ki szokott jönni, ha nem jön ki, akkor baj van” – mondta egyszer egy kollégájának, aki felhívta, hogy hiába vár egy néni a portája előtt. Végül bementek hozzá, a nőt pedig eszméletlenül találták, mentőt kellett hívni hozzá, de már az orvos sem tudott segíteni rajta.

Sándor ezért is vette komolyan, amikor a következő portát zárva találta. A ház a településtől távol állt, a lakója egy hatvanas, egyedül élő férfi. Sándor gyanúját az keltette fel, hogy az ajtó belülről volt zárva, a bicikli az előszobában állt, a kémény viszont

nem füstölt. „Jani, Jani, nyisd ki!” – szólongatta a lakót, de semmi.

Végül riasztotta a rendőrséget és a szociális szolgáltató központot is. A ház lakóját akkor már négyen szólongatták egyszerre, a kiérkező rendőr minden ablakon bekopogott. A ház lakója, János végül épp azelőtt nyitott ajtót, hogy berúgták volna az ajtaját. A lakásban a hőmérő mínusz hat fokot mutatott, az enyhén ittas férfit azonban ez láthatóan nem zavarta, strandpapucsot viselt, és egy régi ágymelegítőre mutatott, hogy azzal fűt. Arra a kérdésre pedig, hogy miért nem gyújt be, csak hümmögött. Kiderült, hogy a fája nagy részét eladta, már csak gallyai voltak.

A szociális szolgáltató munkatársai két órán belül kiszálltak egy utánfutónyi tűzifával, Sándor pedig begyűjtött a férfinél. Kapott egy kabátot, és két liter meleg teát is. „A fát el kell tüzelni, ezt ellenőrizni fogjuk! Nehogy eladja megint!” – búcsúzott tőle a rendőr. Közben a tanyagondnok a lelkére kötötte, hogy ne menjen sehová, rakja a kályhát, mert hiába gyűjtanak be neki most, a hideg falak el fogják szívni a hőt, az éjszaka pedig kemény lesz. „Munka után benézek és lefekvés előtt is átjövök megnézni, hogy ég-e ez a kályha” – mondta neki.

Albert Ákos

Fotó: Hajdú D. András

(Megjelent az abcug.hu című portálon 2017. január 13-án)

A 2016-os év a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületénél

Egyesületünk 1997 novemberében – tizenkilenc éve – alakult meg Kelebián. Az alakuláskor nem volt még 20 a falugondnokságok száma, ma pedig térségünk (Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok megye) 170 településén 256 falu, illetve tanyagondnokság működik. Egyéni egyesületi tagjaink száma 156, pártoló önkormányzati tagjaink száma: 120.

A vonalas telefont és az internetet a HELLO HOLNAP Alapítvány támogatásával kedvezményesen vehettük igénybe.

A médiumokban képviseltük a falu- és tanyagondnokságot (Magyar Nemzet, Szabad Föld, Petőfi Népe, Békési Hírlap, Délvilág, MTV, Homokhát TV), www.prohalo.hu, www.nonprofit.hu, www.kecskemet.hu. Folyamatosan működtetjük honlapunkat www.falugondnoksag.hu, www.tanyagondnoksag.hu. 2016-ban hat alkalommal jelentettük meg a Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet.

Egyesületünk elnöksége 3 alkalommal, felügyelőbizottsága 1 alkalommal ülésezett. Közgyűlést egy alkalommal tartottunk.

Falugondnoki találkozót, szakmai konferenciát szerveztünk Cegléden, Mindszenten, Szatymazon, Békésszentandrásan. Péteriben sajtótájékoztatót tartottunk az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával a falugondnoki szolgálatok 1000, a tanyagondnoki szolgálatok 500-a megalakulása alkalmából. Lakiteleken országos falugondnoki konferenciát szerveztünk a legfontosabb problémák megbeszélésére.

12 csapat vetélkedett az immár hetedik alkalommal megrendezett „Falugondnok négy keréken” területi baleset-megelőzési vetélkedőn, melyet a Bács-Kiskun Megyei Rendőr főkapitánysággal együttműködésben szerveztünk.

Színházlátogatások: Békéscsaba – Tévedések vígjátéka, Kecskemét – Borban él az élet, Boeing-Boeing, Szeged – Tartuffe, Szolnok – Svejka, a derék katona, Hello, Dolly!

Mérleg szerinti eredmény

Megnevezés		2015 év (ezer Ft)	2016 év (ezer Ft)
1.	Közhasznú tevékenység bevétele	32.488	32.334
2.	Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0
3.	Egyéb bevételek, ebből:	55.809	15.994
	- tagdíj, alapítóktól kapott befizetések	3.583	4.105
	- támogatások	52.226	11.889
	- adomány	0	0
4.	Pénzügyi műveletek bevételei	546	340
5.	Rendkívüli bevételek	0	0
A.	Összes közhasznú bevétel (1+2+3+4+5)	88.843	48.668
6.	Anyagjellegű ráfordítások	35.996	27.928
7.	Személyi jellegű ráfordítások	30.031	19.492
	- ebből: vezető tisztségviselők juttatása	0	0
8.	Értékcsökkenési elírás	3.768	929
9.	Egyéb ráfordítás	105	0
10.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0
11.	Rendkívüli ráfordítások	0	0
B.	Összes közhasznú ráfordítás (6+7+8+9+10+11)	69.900	48.349
C.	Adózás előtti eredmény (A-B)	18.943	319
12.	Adófizetési kötelezettség	0	0
D	Adózott eredmény (C-12)	18.943	319

Egyesületünk felnőttképző intézmény. Három csoportban összesen 60 fővel falugondnoki alapképzést indítottunk. 5 senior falugondnok (Benkovics Tibor, Bozóki Imre, Kovácsné Kacz Erika, Turcsán István, Farkas Márta, Bíró Zoltán) segítette az újonnan munkába álló falu- és tanyagondnokokat. 11 továbbképzésünkön 219 fő vett részt. Továbbképzéseinket Bács-Kiskun, Baranya, Nógrád, Vas és Zala megyében szerveztük.

A Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj ünnepélyes átadására 2016-ban Alsómocsoládon került sor. Az egyik díjazott egyesületünk senior tagja Farkas Márta ceglédi tanyagondnok volt.

Három napos "látóutat" szerveztünk Nógrád megyébe azért, hogy megismerkedjünk más megye falugondnoki, tanyagondnoki szolgálataival, s találkozzunk az ottani egyesülettel. Egyesületünknel a Tolna megyei egyesület volt tapasztalatcserén.

A bócsai Önkormányzat támogatásával Családi napot szerveztünk Bócsán, melyen a falugondnokok családjukkal vettek részt. Akik főztek: Aradi Imre, Nagytőke – pörkölt, Bálint László, Ásotthalom – zsíros kenyér, Bíró Zoltán, Kelebia – lángos, Bodócsi János, Kömpöc – pörkölt, Decsi Pál, Tabdi – pörkölt, Frittmann János, Bócsa – pörkölt, Gárgyán József, Öttömös – pörkölt, Kovács Edit, Domaszék – pörkölt, Molnár István, Tarhos – „libaságok”, meggyör, Rózsa Zoltán – pörkölt, Karácsony Gergely, Szatymaz – palacsinta, Tercsi István, Ágasegyháza – töltött káposzta, Veiszház Imréné, Bócsa – kenyér, kávé, víz.

Évek óta jó kapcsolatot ápolunk a Nők Kishegyesi Fórumával. Májusban mi látogattunk el Kishegyesre, s a kishegyesieket a Családi napunkon fogadtuk.

2016-ban is az NRSZH megbízta egyesületünket a Dél-Alföldi régióban az ápolási-díj szakértés bonyolításával, koordinálásával, szervezésével. 667 ápolási díj szakértést készítettünk el az év folyamán.

Pályázataink 2016-ban:

- Tanyapályázat
- EMMI feladat-ellátási támogatás

Közhasznú tevékenységek:

Szociális tevékenység: Információs szolgáltatás, tanácsadás, a falu- és tanyagondnokság képviselője (Falugondnoki konferencia, Lakitelek; Kemény Bertalan Díj, Alsómocsolád) falugondnoki találkozók (Cegléd, Mindszent, Szatymaz, Békésszentandrás), szakmai tapasztalatcserék szervezése (tanulmányút Nógrád megye), együttműködés más megyei falugondnoki egyesületekkel bonyolítása.

Vidékfejlesztés, területfejlesztés: Országos Falugondnoki konferenciát rendeztünk Lakiteleken, Péteriben sajtótájékoztatót tartottunk az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával a falugondnoki szolgálatok 1000, a tanyagondnoki szolgálatok 500-a megalakulása alkalmából.

Egészségmegőrzés, betegség-megelőzés: Elsősegély képzés falu- és tanyagondnokok, házi segítségnyújtók részére (50 fő)

Képzések helyszínei: Kecskemét, Szécsénke, Szigetvár

Segítő szakemberek felkészítése a szenvedélybetegekkel és azok hozzátartozóival való hatékony munkára – képzés falugondnokoknak (51 fő) Olaszfán és Kecskeméten.

Falugondnokok négy keréken közlekedés-ismereti vetélkedő, Kiskunhalas: elsősegélynyújtás ismereti verseny

Kulturális tevékenység: Családi nap: Bócsa (300 fő),

Társadalmi esélyegyenlőség biztosítása: tanácsadások a tanyagondnokos településen falugondnokok számára.

Oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés: Falugondnoki alapképzés három csoportban (60 fő)

Akkreditált továbbképzési programok kidolgozása, engedélyeztetése, képzések megvalósítása

Kilenc helyszínen Szécsénke (Nógrád), Olaszfa (Vas), Bucsuta, Pakod (Zala), Szigetvár, Pakod (Baranya), Szabadszállás – Balázspuszt, Kecskemét (Bács-Kiskun), 11 továbbképzés 219 fő részvételével.

Kutatás: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok és

Mérleg

A tétel megnevezése	2015 év (ezer Ft)	2016 év (ezer Ft)
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK)		
A. Befektetett eszközök	2.515	2.238
I. Immateriális javak	0	0
II. Tárgyi eszközök	2.515	2.238
III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0
B. Forgóeszközök	86.393	85.293
I. Készletek	0	0
II. Követelések	2.730	597
III. Értékpapírok	0	0
IV. Pénzeszközök	83.663	84.696
C. Aktív időbeli elhatárolások	0	949
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	88.908	88.480
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK)		
D. Saját tőke	82.203	82.522
I. Induló tőke/jegyzett tőke	20	20
II. Tőkeváltozás/eredmény	63.240	82.183
III. Lekötött tartalék	0	0
IV. Értékelési tartalék	0	0
V. Tárgyévi eredmény alaptevékenységből	18.943	319
VI. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből	0	0
E. Céltartalékok	0	0
F. Kötelezettségek	1.290	657
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	1.290	657
G. Passzív időbeli elhatárolások	5.415	5.301
FORRÁSOK ÖSSZESEN	88.908	88.480

Pest megye 168 településen 253 falu- és tanyagondnoki szolgálat működik. A településeken élő hátrányos helyzetű lakosság esélyegyenlőségének biztosítása. Ennek eszközei a felmérések, kutatások.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának gyűjtöttünk adatokat.

Bűnmegelőzés, baleset-megelőzés:

Baleset megelőzési képzés falu- és tanyagondnokok, házi segítségnyújtók részére (50 fő): Kecskemét, Szécsénke, Szigetvár

Falugondnokok négy keréken közlekedés ismereti verseny Kiskunhalason (48 fő)

Közérdekű önkéntes tevékenység: Önkéntesek segítik a rendezvények (falugondnoki találkozók, falu-, tanyafórumok, képzések) megszervezését, megvalósítását.

Családok védelme, jólétének erősítése: képzéssel, közösségi rendezvényekkel nyújtottunk segítséget a családi értékek, a családok megerősítésére.

Hátrányos helyzetű rétegek képzése, foglalkoztatása: képzések, foglalkoztatás

Társadalmi részvétel erősítése: Együttműködési nyilatkozat 120 önkormányzattal

Kapcsolatépítés határon túl: Erdélyi kapcsolatok, falugondnoki és civil együttműködések erősítése. Együttműködés a Romániai Falugondnokok Szövetségével, a Caritas-szal és az ERMACISZA-val.

Vajdasági kapcsolatok helyi közösségekkel (Kishegyes), civil szervezetekkel (Kishegyesi Női Fórum, Caritas).

Csörszné Zelenák Katalin

Nemzeti értékek

Kolon-tavi Madárvárta

Izsák nyugati oldalán fekszik a Kiskunsági Nemzeti Park egyik legjelentősebb területe, Közép-Európa legnagyobb édesvízi mocsara, a Kolon-tó, mely a háborítatlan természet páratlan csodájaként, egy 2.962 hektár kiterjedésű vizes élőhely a homoksi-
vatag közepén. Egy 25-30 ezer éve létező tó előregedésével keletkezett a mai mocsár, melynek növény- és állatvilága Európában is ritkaságnak

számít, ezért a térség szigorúan védett terület.

A Bikatorok meredek homokbuckái és a Kolon-tó közé ékelődve áll egy 1920-as években épült ház, az egykori Angyal-tanya, amely 1999-ben a Kiskunsági Nemzeti Park birtokába került. Felújítás után a Kolon-tavi madártani kutatások központjává vált, és bekapcsolódott az ország több pontján működő Actio Hungarica

gyűrűzőtáborok hálózatába. A Madárvárta tevékenységének két legfontosabb iránya a természetvédelmi célú kutatások és a környezeti nevelés.

A Madárvárta otthont ad a Kolon-tavi madártani, geológiai, botanikai és egyéb kutatásoknak. A Madárvárta működése során részt vesz a Kiskunság madárvilágának felmérésében, számos védett faj mentési programjaiban. 1999 és 2015 között 146 madárfaj 322.121 egyedére került jelölőgyűrű, és 60.599 visszafogást regisztráltak. Egy-egy gyűrűzés során akár 50-60 önkéntes is részt vesz a munkában, ami nemzetközi szinten is óriási szám. Emellett környezeti nevelési célokból évente 3-4 ezer látogató érkezik a tanyára, főleg óvodás és iskolás csoportok, családok, de felnőtt és külföldi vendégek egyaránt megfordulnak itt.

Egyesületünk tagjai a Kemény Bertalan díjátadón Alsómocsoládon

Csatári Bálint előadását a következő számban ismertetjük.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeгинé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almás László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét